

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

1. Bölüm

Farklılaştırılmış Öğretim → Bir araç, bir tutum, bir yaklaşım, bir felsefe, bir program uyarlama stratejisi, bir organizasyon stratejisi veya bir sınıf yönetimi modeli olarak ifade edilir.

→ Bir başka ifade ile öğretim stratejilerinin çeşitliliğiyle öğrencilerin çeşitliliğe yanıt vermesidir.

* Farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı:

- Piaget'in bilişsel gelişim kuramına,
- Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanına,
- Gardner'in çoklu zeka kuramına dayanmaktadır.

→ Piaget'e göre çocuk, dünyada hareket ederek ve Dünya'ya ilişkin yaptığı kavramsallaştırmaları birbirine bağlayarak öğrenir.

→ Vygotsky, çocuğun bağımsız çalışması ile akranlarıyla işbirliği içerisindeki gelişim seviyesi arasındaki mesafe ile açıklar.

→ Gardner'a göre her öğrencinin düşünme ve öğrenme konusunda güçlü tarafları vardır. Farklı zeka alanlarını kullanır.

• Farklılaştırmayı destekleyen öğretmen, öğretim sürecini Bloom'un taksonomisi ile uyumlu hale getirebilir.

• Bloom'un taksonomisi a-hatırlatma, b-kavrama, c-uygulama, d-analiz, e-sentez, f-değerlendirme olmak üzere üst düzey düşünme becerilerinden oluşur.

Farklılaştırılmış Öğretim Yaklaşımının Temel İlkeleri

- 1- Güçlü bir sınıf topluluğu
- 2- Nitelikli öğrenme programı
- 3- Öğrenciler için ulaşılabilir görevler
- 4- Tüm öğrenciler için yüksek öğrenme hedefleri
- 5- Değerlendirmeye duyarlı eğitim
- 6- Bireysel görevler ve akran çalışmaları
- 7- Esnek sınıf yönetimi

@hatem.sefika-ogrtmn

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

1. BÖLÜM

* Farklılaştırılmış öğretim, öğrenme geçmişlerini, hazırbulunuşluk düzeylerini, ilgi alanlarını ve öğrenme profillerini derslere dahil ederek öğrencilere aktif öğrenme fırsatlarını arttırır.

-Neden Farklılaştırılmış Öğretim?

- * Sınıfta iş birliği atmosferi vardır.
- * Zaman ve kaynaklar esnek ve yaratıcı şekilde kullanılır.
- * Tüm öğrencilerin başarılı olabileceği bir ortam sağlar.
- * Öğrenciler hazırbulunuşluk, ilgi alanları ve öğrenme profillerine göre farklılaşırlar.
- * Sınıftaki her öğrencinin öğrenme potansiyelini en üst düzeye çıkarmak amaçlanır.
- * Öğrenci farklılıklarına göre planlama yapılır.
- * Grup öğrenimini destekler, bireysel öğrenme fırsatı verir.
- * En iyi öğrenme yolları hakkında seçim yapar.

Farklılaştırılmış Öğretimin Temel Öğeleri

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğrenciler geçmiş deneyimleri, kültür, dil, cinsiyet, ilgi alanları, hazırbulunuşlukları, öğrenme biçimleri, öğrenme hızları ve bağımsızlık özellikleri bakımından farklılıklar gösterir.

Ne/Nasın Farklılaştırıyor?

Farklılaştırmanın amacı, tüm öğrencileri en üst seviyeye çıkarmaktır.

Farklılaştırmanın hedefi, yaşam boyu öğrenmeyi geliştirmektir. Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenler, bireysel farklılıkların öğrencileri nasıl etkilediği öğrenmek için deşellendirmeden faydalanırlar.

Öğrencilerin bireysel farklılık alanları;

Hazırbulunuşluk, öğrencinin belirli bir öğrenme alanıyla ilgili bilgi, beceri ve anlayış düzeyini ifade eder.

İlgi, Konuya odaklanmasına neden olan duyguyu ifade eder. Öğrenme profilleri, bireyin nasıl öğrendiği ile ilgilidir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI - 2. BÖLÜM

Farklılaştırılmış Öğretimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Istasyon, merkezler, ajanda, karmaşık öğretim, yörünge çalışmaları, giriş noktaları, öğrenme sözleşmeleri, katlı öğretimdir.

• **Istasyonlar:** Öğrencilerin eş zamanlı olarak çeşitli öğrenme aktivitelerini gerçekleştirdikleri merkezdir. Her konunun bölümleri farklı istasyonda hazırlanır ve istasyonlar aynı ortamdadır. Öğrencinin hangi istasyona gideceğini öğretmen de seçebilir, öğrenci isteğine de bırakılabilir.

• **Merkezler:** İstasyona benzer, aynı konunun farklı yollarla öğretilmesi amaçlanır. Bu da istasyondan ayrılan yönüdür. Öğrenme merkezleri, öğrenciye bir konuyu öğretmek ve öğrenilen bir konunun pekişmesini sağlamak için sınıfların bir köşesinde hazırlanan etkinlik ve malzemelerin olduğu yerlerdir.

• **Öğrenme Ajandaları:** Bu uygulamada her öğrencinin bir ajandası vardır. Her öğrenciye farklı görevler verilir. Her öğrenciye çoğunlukla iki haftada tamamlayacak görevler yazar. Amaç derse destek olmaktır ve her öğrenci kendi öğrenme hızında ilerler.

• **Karmaşık Öğretim:** Birçok özellik açısından birbirinden farklı öğrencilerin grupları için geliştirilmiştir. Her öğrencinin farklı bir yönden çalışmaya katkı yapması sağlanır.

• **Yörünge Çalışmaları:** Yörünge ismi, hazırlanan projelerin işlenen konunun yörüngesi etrafından seçilmesinden gelir. Proje konusunu öğrenci seçer. Proje süresi 3-6 haftadır.

• **Giriş Noktaları:** Üstbilişsel öğrenme kuramına dayanır. Öğrencilere aynı anda farklı giriş noktalarından başlama imkanı verilir. Öğrenci, bir giriş noktasından konuyu okuyarak başlarken bir diğerinde film izleme ve drama yapma ile başlayabilir.

• **Öğrenme Sözleşmesi:** Öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırma ve eğitim sürecinde aktif katılımlı öğrenciler olmayı hedefler. Öğrencilerin ilgi ve öğrenme profillerine göre öğretmenlerle aralarında yapılan anlaşmadır.

• **Katlı Öğretim:** Bireysel farklılaşmanın öğretim ortamına getireceği olumsuzluğu gidermek amaçlanır. Örneğin ön öğrenmesi düşük, orta ve yüksek olan öğrencilerin aynı konuları kendilerine uygun zorluk seviyesinde öğrenmeleri sağlanır.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI - 2. BÖLÜM

* Öğrencilerin seviyelerine göre katlara yerleştirme anlayışına dayanan katlı öğretim yönteminde öğretmenler sınıfta katları belirlerken farklılıklar yaratabilirler.

* Hedeflerin zorluk düzeyine göre, çalışmanın karmaşıklığına göre, kullanılan kaynağın seviyesine göre, sürecin özelliklerine göre ve oluşturulması istenen ürünün özelliğine göre katlar oluşturularak öğrencilerin bu katlara yerleştirilmesi sağlanır.

• Grup Araştırmaları:

→ Öğretmen öğrencilere konu seçimi konusunda rehberlik eder, ilgi alanlarına göre sınıfı gruplara ayırır. Daha sonra araştırmayı planlama, araştırmayı yürütme, bulguları sunma ve sonuçları hem bireysel hem de grup olarak değerlendirmede onlara yardımcı olur.

Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

Öğrencilerin değerlendirilmesi; öğretimin başında, öğretim sürecinde ve öğretim sonunda olmak üzere 3 aşamada gerçekleştirilir.

⇒ Öğretim Öncesinde Kullanılan Teknikler

Bu tekniğin amacı ön değerlendirmedir. Öğrenilecek konu ile ilgili ne bildikleri tespit edilir. Buna göre (sonuçlara) öğrenenler için farklı öğrenme yolları tasarlanabilir.

• **Köşe Kapmaca:** Tekniğin uygulanmasında ilk olarak sınıfın köşelerine üzerinde "neredeyse", "hiç", "bazen", "sıklıkla" ve "kesinlikle" ifadeleri yazan kartlar yerleştirilir. Öğrencilerden konu ile ilgili bilgisini ifade eden köşeye gitmesi istenir. Kendi köşesine giden öğrenci konu hakkında ne bildiğini ve neden bu köşede olduğunu açıklar.

• **Kutu Yapma:** Öğrenci bir kâğıda büyük kutu, bu kutunun içine küçük kutu çizer. Dıştaki kutuya "Ne biliyorum?", içteki kutuya "Ne bilmeliyim?" sorusunu yazar ve cevap arar.

• **Evet-Hayır Kartları:** Öğrenciler bir kartın bir yüzüne "evet" diğer yüzüne "hayır" yazarlar. Öğretmen soru sorduğunda bu kartlardan uygun olanını kaldırır.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

3.BÖLÜM

* Öğretim sırasında öğrencilere; öğretmenleri, arkadaşları veya öz değerlendirme yoluyla geri bildirim fırsatı sunulması önemlidir.

* Geri bildirim, öğrencilerin öğrenmelerindeki eksikliklerin, hataların veya amaçtan uzaklaşmanın zamanında düzeltilmesini sağlar.

* Öğrenme sürecinde değerlendirme yapmak için **parmakla işaretleme, yumruk yapma, gerçeğe yüzleşme, sarmal oluşturma, konuşma halkası ve simit** gibi birçok teknik vardır.

Parmakla İşaretleme: Öğrencilerin başparmaklarını kullanarak öğrenmenin neresinde olduklarıyla ilgili bildirim vermeleri sağlanır.

- Başparmak yukarı doğru ise → Konu hakkında çok şey biliyorum.
- Başparmak yana doğru ise → Konu hakkında biraz bilgim var.
- Başparmak aşağı doğru ise → Konu hakkında çok az bilgim var.

Yumruk Yapma: Öz değerlendirme tekniği olarak kullanılabilir.

Konuyu bilme derecesine göre öğrencinin parmak sayısını arttırması istenir. "Bu konuyu ne derece iyi biliyorum?"

- 5 parmak açık ise → Birine açıklayabilecek kadar iyi biliyorum.
- 4 parmak açık ise → Yalnız başıma yapacak kadar biliyorum.
- 3 parmak açık ise → Biraz yardıma ihtiyacım var.
- 2 parmak açık ise → Pratik yapmaya ihtiyacım var.
- 1 parmak açık ise → Öğrenmenin başındayım.

Gerçeğe Yüzleşme: Öğrencilerden konuyla ilgili bilgi seviyelerini duygularıyla cevaplamaları istenir.

- 3 adet kart dağıtılır. → mutlu yüz - sakin yüz - üzüntülü yüz

Öğretim Sonrasında Kullanılan Değerlendirme Teknikleri

• Öğretmenin öğrenciye öğretilmesi istenen hedefi, bilgi ve beceriyi başarıyla ölçülüp ölçülmediğini görmek amacıyla yapılan değerlendirme teknikleridir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

3. BÖLÜM

- * Standartlaştırılmış testler, projeler, öğretmen tarafından oluşturulan sınavlar, raporlar öğretim sonrasında yapılan değerlendirmelerdir.
- Bunların dışında kullanılacak bazı değerlendirme teknikleri:

Sarmal Oluşturma:

- Öğrencilere o günkü konularla ilgili çeşitli sorular sorulur.
- Öğrencilerin soruların cevaplarını kağıda yazması istenir.
- Öğrenciler daire oluşturur ve sırayla yazdıkları okur.

Simit Tekniği:

- Öğretmen tahtaya bir simit şekli çizer.
- Şeklin dışına "ÖĞRENIYORUM", şeklin içine "BİLİYORUM" yazar.
- Daha sonra öğrencilerin konu ile ilgili bilgileri alınır.
- Gelen cevaplar ilgili yerlere not edilir.

Konuşma Halkası:

- Üçer kişilik gruplar oluşturulur ve öğrencilere A, B, C ismi verilir.
- A, belirlenen konu hakkında konuşmaya başlar. Kendisine işaret verilinceye kadar devam eder. (B ve C'de aynı şekilde devam eder.)

Döngüsel Yansıma:

- Sınıfın farklı yerlerine üzerinde konuların yazılı olduğu kağıtlar asılır.
- Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak köşelere gidip burada bulunan kağıtlara konu hakkındaki düşüncelerini yazarlar.
- Öğretmenin işaretiyle gruplar bir sonraki konunun olduğu alana geçerler ve bu şekilde bütün alanlara giderler.
- En sonda buldukları alandaki kağıttaki bilgileri okurlar.

Portfolyo:

- Hedeflenen kavram ve becerilerin uygulanması ve anlaşılmasının kanıtını destekleyen ölçütlere dayalı çok özel amaçlarla öğrenci çalışmalarının bir araya getirilmesidir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YAKLAŞIMI 3. BÖLÜM

E-Portfolyo: Öğrencilerin çalışmalarını, projelerini, raporlarını ve hedeflere ulaşma yollarını gösterdiği, diğer belgelerini sergileyebildiği dijital bir koleksiyondur.

* Öğrenci kişisel geri bildirimlerle kendi kendini değerlendirir.

- Öğretmen ve akranlar ayrıca özel geri bildirim sağlayabilirler.
- Öğrenciler öz değerlendirme yapabilirler.
- Ölçme ve geri bildirim doğrulamak için destekleyici kanıtlar sunar.
- Öğrencilerin çalışmaları hakkında düşümlerini, kaliteyi analiz etmelerini ve hedef belirlemelerini sağlar.
- Portfolyo öğrencileri öğrenme hedefleri yönünde ilerlemeleri konusunda sorumluluk ve yansıma süreçleriyle ilgili cesaretlendirir.

Farklılaştırmanın Temel Öğeleri 4. BÖLÜM

* Etkili bir farklılaştırma olması için öğretmenlerin; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine, ilgilerine ve öğrenme profillerine göre farklılaştırabileceği çeşitli öğeler vardır.

→ Bu öğeler; içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamıdır.

İçerik:

- * Öğretim sürecinin "girdisidir." * Öğretilmesi beklenen konuların bütünüdür.
- * İçerik belirlenirken öğretmen hem öğrenci hem de konu hakkında bilgiye sahiptir.

Süreç:

- * Öğrencilerin bilgiyi aktif olarak işleyip anlamlandırmaya çalışmalarıyla başlar. Okulda etkinlikler yoluyla gerçekleşir.

Ürün:

- * Öğrencilerin bildiğini ortaya koymaya yönelik bireysel yorumudur.

Öğrenme Ortamı:

- * Öğrenme ortamı çok yönlü, bireysel ve ortak çalışmaya uygun olmalıdır.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

FARKLIlaştırılmış Öğretimde Öğretmen Rollerİ

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenlerin çeşitli şekillerde ve zaman içinde, öğrencilerine hem bireysel olarak hem de bütün olarak tutarlı bir şekilde iletmeleri beklenen mesajlar vardır. Bu mesajları Kılınc şöyle özetlemektedir.

Davet mesajı: Burayı sizin için değerli bir öğrenme ortamı yapmak için elimden geleni yapmak istiyorum. Burada olmanızdan ve sizi tanıyacak olmaktan memnunuz.

Yatırım mesajı: Bu sınıfta ve dünyada önemli olduğunuzdan, hızlı büyümenize yardımcı olup çok çalışmanızı isteyeceğim.

Kalıcılık mesajı: İlk denemede herşeyi doğru yapamayabilirsiniz, sizden asla vazgeçmeyeceğim, size yardımcı olacağım.

Fırsat mesajı: Dünyada sizin için var olan olasılıkları görmeyiz için size fırsatlar sunacağım.

Düşünme mesajı: Sizi gözlemleyip dinleyeceğim. Daha bilinçli ve etkili bir öğretmen olmak için kendimden bunu bekliyorum.

• DUYGULAR VE ROLLER

Öğrencileri strese sokmadan kendi becerilerine uygun seviyelerde zorlamamızı sağlayacak planlar yapmak gerekir.

Ödülleri kullanmanın 5 işlevsel alternatifi

- Tehditi ortadan kaldırmak
- Güçlü olumlu iklim yaratmak
- Geri bildirim arttırmak
- Hedefleri belirlemek
- Olumlu duyguları harekete geçirmek

★★Ödül ve ceza uygulamaları yaratıcılığı engeller, öğrenmeyi öğrenme olasılığını azaltır.

SINIF İKLİMİ: Farklılaştırılmış bir sınıfta tüm öğrenciler kendini ifade edebilecek kadar güvende hissetmelidir.

Farklılaştırılmış Öğretimi Planlama

*Kazanıma göre standart belirlenir. Veri için strateji belirlenir. Final değerlendirmesi hazırlanır. *İçerik ve beceriler bütüncül olmalı *Ön değerlendirme yapılır. *Öğrencilerin öğrenmeleri gereken kazanımlar belirlenir, materyaller hazırlanır. *Öğrencilerin bilmediklerini göstermelerine fırsat sağlanır.

PROGRAM TÜRLERİ VE PROGRAM GELİŞTİRME

- * Eğitim, toplumsal ve kültürel yapıyla yakından ilişkilidir.
- * Toplumlar eğitim yoluyla kültürel mirasını yaşatır.
- * Eğitim, birçok disiplini etkiler ve bu disiplinlerden etkilenir.

Eğitim Programının Tanımı

- * Eğitim programının sorunları üzerine 1918 yılında ilk kitabı yazan kişi **Bobbit**'tir.

Bobbit → Çocuk ve gençlerin yetişkin yaşamında yapılması gerekenleri iyice yapabilme becerisini geliştirmektir.

Tyler → Bilimsel ve kuramsal çalışmalardan elde edilen amaçlar doğrultusunda öğrenci yaşantılarının bütünüdür.

English → Öğretmenlerin öğrencilere öğretmesi gerekenleri ve yöntemleri içerir.

Posner → Karar vermeye olanak sağlayan öğrenme ürünleri dizisidir.

Ornstein ve Hunkins → Kendine özgü temelleri, ilkeleri ve uzmanları olan çalışma alanıdır.

• Türkiye'deki araştırmacı ve düşünörlere göre:

Varış → Bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı; milli eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük faaliyetlerdir.

Ertürk → (yetişek kavramı) Belli öğrencileri belli bir zaman diliminde yetiştirmeye yönelik eğitimlerin tümüdür.

Sönmez → (yetişek kavramı) Öğrencide gözlemlenmeye karar verilen hedef ve davranışları kapsar.

• "Program kavramıyla ilgili yapılan yorumlardan bazıları:

- * Siyasi bir araçtır.
- * Ne öğretilmiştir.
- * Eğitimin kalbidir.
- * Toplum ve kültürün yansımasıdır.
- * Toplumsal etkinliklerin sonucudur.
- * Yeniden düzenleme sürecidir.
- * Okulda alınan tüm derslerdir.
- * Öğretmen ve öğrenciyi aydınlığa kavuşturur.
- * Öğretmen ve öğrencinin ellerinde hayat bulur.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

Eğitim Programının Öğeleri

Amaç/Hedef
(Niçin?)

İçerik
(Ne?)

Öğrenme-öğretme süreci
(Nasıl?)

Değerlendirme
(Ne kadar?)

Program Türleri

Resmi Program → Hedefleri, konuları ve işleyiş sırasını; kullanılacak araç ve gereçleri ve değerlendirmeyi içerir. Devlet tarafından hazırlanır.

Uygulamadaki Program → Uzmanlar tarafından önerilir, uygulamada son kararı öğretmen verir.

Test Edilen Program → Eğitim kurumları veya devlet tarafından hazırlanan sınavlarda ölçülen öğrenmeleri kapsar.

Örtük Program → Yazılı ve resmi olmayan, farklı hedeflerin kazanılmasını sağlayan programdır. (gizli, saklanan)

- Okul kuralları, öğretmen-yönetici-öğrenci ilişkileri bu kapsamdadır.

İhmal Edilen Program → Resmi programda olmasına rağmen uygulanmayan, üstünkörü geçilen, atlanan programdır.

Eksra Program → Okul dışında planlanmış her türlü etkinliklerdir.

- Sinema, halk oyunları, sergi vs. gibi.

Desteklenen Program → Kaynakları içeren programdır.
Ders kitabı, sınıf sayısı, ders süreleri vs. gibi

Önerilen Program → Bilim insanları ve meslek kuruluşları hazırlar.

Karşıt Program → Resmi programın hedeflerinin tam karşısını savunan kişileri yetiştirir.

→ Eğitim programıyla ilgili bir diğer sınıflandırma ise;

- * Eğitim programı
- * Öğretim programı
- * Ders programı

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

Eğitim Programı → Milli Eğitim Bakanlığında ve eğitim kurumlarında yer alan kurum içi ve kurum dışı tüm etkinlikleri kapsar.

Öğretim Programı → Eğitim programı içerisinde yer alan öğrenme-öğretme etkinliklerini kapsar.

Ders Programı → Öğretim programı içerisinde yer alan derslerin içeriklerini kapsar.



Program Geliştirme Süreci

- * Hewitt'e (2018) göre eğitim programı, genel olarak bir bilgi alanını oluştururken eğitim programı geliştirme, bilgiye katkıya temsil eder.
- * Ornstein ve Hunkins'e göre, bir yolculuk düşünülmelidir.
- * Program geliştirme; hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dinamiktir.
- * Etkili bir program geliştirme; programı oluşturan felsefeyi, amaçları, hedefleri, öğrenme deneyimlerini, öğretim kaynaklarını ve değerlendirmeleri yansıtır.

1. PROGRAMIN PLANLANMASI

- Gerekli olacak unsurları, biçimleri belirler. Tüm etkinliğe ya da sürece kuş bakışı bir görünüm sağlar. Kimlerin, hangi amaçla süreçte yer alması gerektiğine karar verilir.

2. TASARININ HAZIRLANMASI

- Programın öğelerini kapsar. Bunlar → amaçlar, içerik, öğrenme ve öğretme süreci ve ölçme-değerlendirmedir. Neden, nasıl, ne gibi sorular vardır.

3. PROGRAMIN UYGULANMASI

- Amaçları ne denli gerçekleştirebildiğini belirlemek için bir deneme uygulaması yapılır.

4. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir. Programın tüm öğeleri ve bu öğeler arasındaki ilişkiler değerlendirilir.

5. PROGRAM SÜREKLİLİK KAZANDIRILMASI

Program geliştirme, döngüsel bir süreçtir. Program, uygulamada elde edilen verilerle geliştikçe etkili olur.

PROGRAM DEĞERLENDİRME

Program Değerlendirmenin Amacı ve İşlevi

- ✓ Değerlendirme karar verme sürecidir.
 - ✓ Barnes bu süreçte sorulacak soruları
 - Ne değerlendirilecek? → Niçin ve nasıl değerlendirilecek?
 - Kim için değerlendirilecek? → Nerede değerlendirilecek?
 - Ne zaman değerlendirilecek?
 - ✓ Ertürk'e göre; program davranış değişikliği gerçekleştirmede başarılı olmalıdır.
 - ✓ Varış → Değerlendirme, geliştirmenin önemli bir parçasıdır.
 - ✓ Posner → Programın değerinin belirlenmesidir.
 - ✓ Ornstein ve Hunkins → Karar vermek için bilgi toplama sürecidir.
 - ✓ Oliva → Bilimsel temelli bilgi toplama sürecidir.
- Sürecin başarısında 3 önemli nokta
- Soru sormak
 - doğru soru sormak
 - doğru soruları doğru insanlara sormak

✓ Molrasc → Topluluğa uygunluğu belirleme sürecidir.

★★ Program değerlendirmede "BAĞLAM" da önemlidir.

Bağlam: Bir olay veya durumun sosyal, kültürel, coğrafi, ekonomik, siyasal, psikolojik ilişkiler örüntüsüdür.

Değerlendirme; Durumu belirleme, gözden geçirme, karşılaştırma, gereksinimleri belirleme, amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını saptamada kullanılan araçtır.

Program Değerlendirme Süreci



• Planlama: Aşamaları;

- 1) Değerlendirme amacına karar verilmeli
- 2) Değerlendirmeci kim olmalıdır?
 - Dış değerlendirici: Projeye ilgisi olmayan bağımsız kişiler
 - İç değerlendirici: Programın içindeki kişiler
- 3) Değerlendirme yaklaşım ve modellerine karar verilmesi
- 4) Soru ve ölçütlerin değerlendirilmesi
- 5) Araştırma yöntemi ve katılımcılara karar vermesi

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

6) Verilerin nasıl toplanacağı, analizinin nasıl yapılacağına karar verilmeli

7) Değerlendirmenin planlanması ve iş akışı oluşturulmalıdır.

• **Uygulama:** Planlamada alınan kararlar işe koşular. Veriler toplanır (Sınav sonuçları, ölçekler, testler, gözlemler) Bilimsel anlayışa dayalıdır. Son aşamada raporlaştırma yapılır.

• **Değerlendirme:** Program değerlendirmenin son aşaması yine değerlendirmedir. Değerlendirmenin değerlendirilmesinde süreç analiz edilir. Bu sürece **Meta Değerlendirme** denir.

Ornstein ve Hunkins değerlendirme sürecini bir dizi adımlar olarak açıklar. Bu adımlar;

- * Değerlendirilecek programdaki olguya odaklanma
- * Bilginin toplanması
- * Bilginin organize edilmesi
- * Bilginin analiz edilmesi
- * Bilginin raporlaştırılması
- * Bilginin sürekli gözden geçirilmesi

Program Değerlendirme Türleri

Değerlendirme Biçimine Göre

Formal Değerlendirme

- Uzmanlık ister.
- Yapılandırılmıştır
- Sistemattir.

Informal Değerlendirme

- Sistemattik değildir.
- Öznel dir.

Değerlendirme Amacına Göre

Biçimlendirici Değerlendirme

Sürecin başında problemleri giderme amaçlı yapılır.

Toplam Değerlendirme

Sürecin sonunda eğitim programının başarılı olup olmadığını ölçmek için yapılır.

Program Değerlendirme Yaklaşımları

Fitzpatrick tarafından geliştirilen yaklaşımlar :

1) **Hedefe Dayalı Değerlendirme:** Hedeflerin ve çıktıların değerlendirilmesidir. Proje sonunda kullanılır. Baştaki sorunlar ve müdahale belirlenemez.

2) **Yönetime Dayalı Değerlendirme:** Yöneticilere ya da program liderlerine bilgi sunmaya odaklanır.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

3) **Uzman Odaklı Değerlendirme:** En eski ve en çok kullanılan yaklaşımdır. Programın niteliğine uzmanlar karar verir.

4) **Tüketici/Yararlanıcı Odaklı Değerlendirme:** Hizmetten yararlananlar değerlendirilir. Öncelik değerlendiricinin beklentisidir.

5) **Katılımcı Odaklı Değerlendirme:** Programla ilgili olanların (örn: öğretmen, öğrenci, yönetici, aile) değerlendirmesidir. Bu şekilde çoğul değerlendirme programın farklı açılarından ele alınmasına katkı sağlar.

6

@hatem.sefika-ogrtmn

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

KAVRAMLAR VE KAVRAM ÖĞRETİMİ

Kavram: TDK'ya göre "Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım."

Kavramların Özellikleri

Öğrenilebilirlik

Doğuştan değil
sonradan öğrenilir.

Kullanılabilirlik

Farklı kullanım
alanları vardır.

Açıklık

Kavramlar
anlaşılabilir.

Genellik

Genelden
özele geçer

Güçlülük

Diğer kavramların
anlaşılmasını sağlar.

Kavram Öğrenimi ve Öğretimi

- ♦ Bilgiler yapılandırılır
- ♦ Öğrenme yaşam boyu devam eder.
- ♦ İlişkilendirilebilir.

Geliştirme Süreçleri

* Kavram geliştirme sürecinde öne çıkan yaklaşımlar:

Genelleme → Genel bir ilkeye ulaşma sürecidir.

Ayırım → Benzemeyen özelliklerin vurgulanmasıdır.

Tümevarım → Genele ulaşma sürecidir. (çıkartım yapma)

Tanımlama → Kavramların özelliklerini açıklamadır.

Tümdengelim → Genel halin açıklanma sürecidir.

Kavram Öğrenmede Öğrenme Kuram ve Yaklaşımı

Piaget: Özümseme, uyumsama ve dengesizlik süreçlerini ifade etmiştir. (Bilişsel yaklaşım)

Bruner: Öğrenme bir bilgi yığını değil, bir örüntüdür. (Yapılandırmacı.)

Ausubel: Tümdengelim (sunuş yolu)

- Kavram yanılgıları, öğrencilerin geçmiş yaşantılarında gazeteden, televizyondan, aile ve arkadaşlarından öğrenmiş oldukları; çoğu zaman bilimsel doğru ile ters düşen bilgilerdir.

Kavram Yanılgılarının Tespitinde Kullanılabilecek Araçlar

Kavram
Haritaları

Zihin
Haritaları

Kavram
Karikatürleri

Meteforlar
Analojiler

İki/üç aşamalı
Testler

KAVRAM ÖĞRETİMİ

1. Kavram Haritaları: Joseph D. Novak tarafından 70'li yılların başında Cornell Üniversitesinde geliştirilmiştir.

*Bilgiyi organize edip görsel bir şekilde sunar.

→ Kavram haritası hazırlanırken dikkat edilecek hususlar:

- ✓ Tek bir akış diyagramı şekilde hazırlanmalıdır.
- ✓ Özel isimler kavram değildir, yazılmaz.
- ✓ Her kavram bir defa kullanılmalıdır.
- ✓ Belli bir grup kavramlar renklendirilebilir.

Not: Kavram haritaları öğrenme-öğretme aracı olarak kullanılabilir. Aynı şekilde ölçme aracı olarak da kullanılır.

2. Zihin Haritaları: Tony Buzan tarafından geliştirilmiştir.

- Not alma tekniği olarak ortaya çıkmıştır.
- Olayların, fikirlerin sistematik bir şekilde görselleştirilmesidir.

3. V-Diyagramları: 1980'li yıllarda D. Bob Govin ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir.

- Başlangıçtaki amacı özellikle fen bilimi alanındaki laboratuvar araştırmalarının daha etkili olması içindir.

4. Kavram Karikatürleri:

→ Kavram karikatürü hazırlarken dikkat edilmesi gerekenler:

- ✓ Günlük hayattan bilimsel bir olayı konu alır.
- ✓ İnsan ya da hayvan karikatürü şeklinde karakterler gösterilir.
- ✓ Karakterler olayı tartışır ve diyalog halinde olur.
- ✓ Karakterlerin fikirleri konuşma baloncuklarında ayrı ayrı verilir.
- ✓ Karakterlerin görüşleri kısa, öz ve anlaşılır ifade edilmelidir.
- ✓ Birisi bilimsel olarak doğru, diğerleri kavram yanlışlarını ifade eder.
- ✓ Karikatürler dikkat çekici tasarlanmalıdır.
- ✓ Tüm alternatif fikirler akla uygun ve eşit statüde olmalıdır.
- ✓ Poster okunaklı olmalıdır.
- ➔ Bir tane boş konuşma balonu eklenebilir.

AKRAN ÖĞRETİMİ

* Öğrencilerin aktif olarak öğrenme sürecine katılımını sağlayan, öğrenciyi merkeze alan, öğrencinin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran, bir eğitmenin rehberliğinin yanında birbirini çok daha iyi anlayan akranların desteklediği bir süreçtir.

* Akran öğretimi, kavramsal öğrenme, problem çözümünü artırma, öğrenme zorluklarını giderme, özgüven üzerine olumlu etkileri olduğunu gösteren araştırmalar vardır.

Akran Öğretiminin Adımları

* Akran öğretiminin basamak basamak ilerleyen akış şeması:

Kısa konu anlatımı → Özet şeklinde kısa bir anlatım yapılır.

Kavram testi → Öğrencilere konuyla ilgili kavram testi uygulanır.

Öğrenci oylaması → Öğrenciler her soruyu bireysel düşünür.

Cevapların gözden geçirilmesi → Eğitmen öğrenci cevaplarına bakar.

Akran tartışması → Grup arkadaşlarıyla tartışmasına olanak sağlar.

Öğrenci oylaması → Öğrenciler her soruyu bireysel tekrar cevaplar.

Cevapların gözden geçirilmesi → Eğitmen öğrenci yanıtlarını gözden geçirir.

Açıklama/anlatım → Eğitmen zorluk yaşanan kısımları açıklar.

→ Akran öğretiminde öğrencilerden gelen cevaplar alınırken kullanılan yöntemler:

El kaldırma → En kolay ve en kısa sürede öğrenci yanıtları alınır.

Flaş kartlar → Farklı renk A, B, C kartları dağıtılarak yapılabilir.

Tarama formları → Büyük gruplarda tercih edilir.

Clickers → Teknolojik bir uygulamadır.

Çevrimiçi yanıt sistemleri Web 2.0 araçları yardımıyla kullanılır.

Akran Öğretiminin Avantaj ve Sınırlılıkları

* Teknolojik uygulamalar öğrencinin ilgisini çeker, bazı öğretmenlerin maliyetli görülebilir.

Akran Öğretimi Yönetiminin Değerlendirilmesi ve Geliştirilmesi

* Yoğun etkileşim vardır. * Öz değerlendirme, akran değerlendirme, grup değ.

ÖĞRENME - ÖĞRETME SÜREÇLERİ

OKUL DIŞI ÖĞRENME

Öğretim programını temel alan ve sınıf dışındaki alanlarda ve kurumlarda gerçekleşen öğrenmeye okul dışı öğrenme denir.



Formal Öğrenme	Non-Formal Öğrenme	Informal Öğrenme
<ul style="list-style-type: none">Genellikle okuldaMotivasyon genel anlamda daha dışsalYapılandırılmışZorunluÖğretmen liderliğindeÖğrenme değerlendirilirArdışıkGenellikle önceden planlanmış	<ul style="list-style-type: none">Okul dışı kurumlardaMotivasyon dışsal olabilir ama genelde içselYapılandırılmışGenelde gönüllüRehber yada öğretmen (lider)Öğrenme genellikle değerlendirilmez.Genelde ardışık değilGenellikle önceden planlanmış	<ul style="list-style-type: none">Her yerdeTemelde içsel motivasyonYapılandırılmamışGönüllüÖğrenenin öncülüğüÖğrenme değerlendirilmez.Ardışık değilKendiliğinden

NOT: Okul dışı öğrenme, informal ortamda formal öğrenme faaliyeti yapılmasıdır.



Okul dışı öğrenmede içerik-yöntem-ortam ilişkisi

Ne? → İçerik → Kazanımlar

Nerede? → Ortam → Sınıf dışı ortam

Nasıl? → Yöntem → İçeriğe uygun ortam

* Yapararak yaşayarak öğrenme

* Disipliner arası bir yaklaşım

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜREÇLERİ

OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI

Etkinlik
öncesi
hazırlıklar

Etkinliğin
hazırlanması

Etkinlik
sonrası

Okul dışı öğrenme faaliyetleri, etkinlik öncesi ve sonrası aşamaları da düşünülerek hazırlanması gereken profesyonel bir süreçtir.

Etkinlik Öncesi Hazırlıklar: Okul dışı ortama gitmeden önce, gerek su, iye (yedirip içirme) gibi organizasyon boyutu da gerekse de öğrencilerin tek tek mi, grupla mı çalışacağı gibi akademik ön hazırlıklar yapılmalıdır.

Etkinlik uygulanırken dikkat edilmesi gerekenler:

- Etkinlik planının hazırlanması; zaman, akış planı
- Okul yönetimi ve ailelerden izin alınması
- Gidiş-dönüş ulaşımının planlanması
- Gidilecek ortamdaki iletişim kurulacak kişinin belirlenmesi, izin, uygulamanın yapılmasının organizasyonu
- Öğrencilerin bilgilendirilmesi, gidilecek ortam, kurallar
- Velilerin bilgilendirilmesi
- Öğrenci çalışma programının belirlenmesi; fotoğraf çekme...

Etkinliğin Uygulanması

Sahada uygulama yaparken:

- ★ Etkinlik öncesi çocuklar bilgilendirilmelidir.
- ★ Grup halinde çalışacaklarsa bunlar belirlenmelidir.
- ★ Çalışma kağıdını doldurmaları için zaman verilmelidir.
- ★ Öğrencilere ortamı gezebilecekleri serbest zaman verilmelidir.

Etkinlik Sonrası Değerlendirme

Değerlendirme not verme amaçlı olmamalıdır. Derslerin uygulanma biçimi öğrenciler tarafından değerlendirilebilir. Okul dışı öğrenme sonrası uygulanabilecek ölçme-değerlendirme araçları:

1. Kavram haritaları
2. Zihin haritaları
3. Etkinlik sonrası değerlendirme
4. Metin çözümlemesi
5. Gazete/poster/brosür hazırlama
6. Fotoğraf sergisi
7. Kompozisyon/mektup yazma

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

Eğitimde Etkili Geri Bildirim

Öğrenmenin Değeri → Çocukların geçmiş öğrenme deneyimleri, sosyal ve kültürel yaşantıları; okul, öğretmen, aile, akran gibi eğitim paydaşlarının çocuk üzerindeki etkileri, onların öğrenmeye yönelik tutum ve davranışlarını etkiler.

* Öğrenme sürecinin belirleyici unsurları:

- ✓ Hiçbir şey istek olmadan gerçekleşmez.
- ✓ Çocuklar korku ve baskıyla değil kendi çabalarıyla etkili öğrenir.
- ✓ Öğrenmenin en önemli itici gücü meraktır.
- ✓ Öğretim farklılaştırılmalı ve zenginleştirilmelidir.
- ✓ Öğretmenin en önemli görevi çocuklara öğrenmeyi sevdirmektir.
- ✓ En geniş tabanlı öğrenme, yaparak-yaşayarak öğrenme modelidir.
- ✓ Öğrenciler demokratik bir sınıf ortamında, aktif olmalıdır.
- ✓ Çocukların öz güveni desteklenmelidir.
- ✓ Öğrenme, bireyin kendi zihin şemalarını oluşturmasıyla gerçekleşir.
- ✓ Hatalar, öğrenme sürecinin önemli deneyimleridir.
- ✓ Geri bildirimlerin bireyin öğrenme sürecinde olumlu etkileri vardır.

Etkili Geri Bildirim

* Bloom'un tam öğrenme modelinde öğrenme ürünlerini etkileyen temel unsurlar:

- Ön koşul öğrenmeyi kapsayan öğrenci bilişsel giriş davranışları
- Duyuşsal giriş özellikleri
- Öğretim hizmetinin niteliği (ipuçları, katılma, pekiştirme, dönüt, düzeltme)

* Öğrenmenin niteliğine ve hızına olumlu katkı sağlayanlar:

- Öğrencilerin ipuçları ile desteklenmeleri
- Sadece katılımın arttırılması
- Öğrenciye geri bildirim verilmesi

* Duyuşsal ve bilişsel beceriler karşılıklı etkileşim içersindedir.

* Öğrenci duuşsal özellikleri arasında akademik başarıyı etkileyen en önemli özellik bireyin akademik öz güvenidir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

Akademik öz güven → Bireyin kendi öğrenme kapasitesi ile kendine yönelik algısıdır.

Geri Bildirimler → yapıcı/düzeltilici/negatif } olarak farklılaşabilir.
güçlendirici/pozitif

* Yapıcı ve güçlendirici geri bildirimler öğrenme üzerinde önemli etkiye sahiptir.

* Etkili Geri Bildirimlerin özellikleri:

- Ayrıntılı olarak sunulmalıdır.
- Kişiye değil, ürüne yönelik olmalıdır.
- Açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Süreç odaklı ve biçimlendirici olmalıdır.
- Bilişsel, üstbilişsel ve duyuşsal
- İlerlemeyi ve farkı göstermelidir.
- Sözlü ve yazılı olmalıdır.
- Pozitif unsurları içermelidir.
- Pozitif jest ve mimikler olmalıdır.
- Düşündürmeye yönelmelidir.

Etkili Geri Bildirim Sürecinde Web 2.0 Araçları

Kahoot → Öğrencilere anlık geri bildirim verilebilir. Hatırlama ve anlama düzeyindeki sorulara geri bildirim sağlar. (sınırlı geri bildirimler)

Formative → Öğrencilere anlık geri bildirim verilebilir. Öğrencilerle etkileşime girilerek yanıtları görülebilir. (ayrıntılı geri bildirim)

Socrative → Öğrencilere yönelik çoktan seçmeli, doğru-yanlış, kısa cevaplı sorular hazırlanabilir. (onaylayıcı yada detaylı geri bil.)

Edmodo → Sanal sınıf uygulaması ile öğretmen ve ekran geri bildirimine imkan sağlar. Video linkleri paylaşılabilir, tartışma formları açılabilir, öğrencilere ödev verilebilir.

Google Drive → Ortak dökümanlar oluşturulabilir. Öğrenciler dökümanlar üzerinde değişiklik yapabilir. Öğretmenlerde dökümanlar üzerinden anlık geri bildirim paylaşılabilir.

ÖĞRENME, EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE GÜNCEL YAK.

Öğrenme Kavramı: Öğrenmenin tüm teorisyenler, araştırmacılar ve uygulayıcılar tarafından genel olarak kabul edilmiş tanımı yoktur.

* Öğrenmeye ilişkin tüm tanımlamalar incelendiğinde en yaygın olarak kullanılan öğrenme tanımı aşağıdaki gibidir.

Öğrenme; Bireyin davranışında ya da bireyin bir davranışı gösterme yeterliliğinde yaşantısı yoluyla meydana gelen kalıcı izlerdir.

→ Öğrenme ile ilgili bazı kavramlar:

Refleks → Bireyin doğuştan getirmiş olduğu bir uyarıcıya karşı belli ve basit bir davranış gösterme eğilimidir.

* Refleksler bilinçli tepkiler değildir ve hayati öneme sahiptir.

→ Ateşe gelen elimizi hemen geri çekmemiz gibi

Reflekslerin Özellikleri:

- Doğuştan getirilmiştir.
- Belli bir uyarıcısı vardır.
- Belli bir davranıştır.
- Basit bir davranıştır.
- Organizmanın biyolojik donanımında yer alır.

İçgüdü → Doğuştan getirilen, türe özgü karmaşık ve öğrenilmemiş olan, kişiliğin gelişiminde rol oynayan temel psikolojik bir güçtür.

* Bireyin içinden geldiği gibi davrandığında ortaya koyduğu ve bilinçli olarak yapmadığı davranışlardır.

Bir davranışın içgüdü sayılabilmesi için:

- Doğuştan gelmesi
- Bir türün tüm üyelerinde bulunması
- Başka türlerde aynı biçimde bulunmaması
- Karmaşık bir davranış örüntüsü olması
- Bir biyolojik gereksinim ile ortaya çıkmamış olması

Yaşantı → Öğrenmenin gerçekleştirilmesi, bir davranışın öğrenilmesi, ortaya konulması yaşantılar yoluyla olur.

* İnsan yaşantılarıyla deneyimler elde ederek yeni davranışlar öğrenir.

Davranış → Organizmanın gözlenebilen her türlü etkinliğidir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

* Davranışlar üç grupta toplanır:

Doğuştan Gelen Davranışlar: İçgüdüsel ve refleksif davranışlar.
→ Göz bebeğinin fazla ışıpta küçülmesi gibi

Geçici Davranışlar: Alkol, ilaç, yorgunluk, hastalık gibi etkenlerle ortaya çıkan; etkileri ortadan kalktığında bir daha görülmeyen davranışlardır.

→ Bir çocuğun yüksek ateşi olduğunda gösterdiği davranışlar.

Sonradan Kazanılan Davranışlar (Öğrenme Ürünü Davranışlar: Doğuştan getirilmeyen, öğrenme yoluyla sonradan kazanılan davranışlardan oluşur.

→ Ağladıkça istediğini elde eden çocuğun bir şey istediğinde ağlaması

* Öğrenme ürünü davranışlar iki yolla kazanılır:

- Planlı eğitim yoluyla
- Gelişigüzel kültürleme ürünü olarak

ÖĞRETME Bireyin öğrenmesine yardım/destek/rehberlik yapmak.

ÖĞRETİM Planlı ve amaçlı öğretme etkinlikleridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARI Öğrencilere kazandırılacak özelliklere ulaşmak için planlanan etkinlikleri içeren yazılı dökümanlardır.

Öğrenme İçin Temel İlkeler

- Öğrenme hedefe yöneliktir.
- Öğrenme ön bilgiler ile yeni bilgiler arasında bağ kurmaktır.
- Öğrenme bilginin örgütlenmesidir.
- Öğrenme doğrusal olmayan fazlar halinde gerçekleşir.
- Öğrenme gelişimden etkilenir.
- Öğrenme stratejiktir.

* Yukarıdaki öğrenmenin temel ilkelerinin açıklama kısımları yukarıdaki başlıklarla eşdeğerdir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Öğrenmeyi kolaylaştıran ve zorlaştıran birçok faktör vardır. Öğrenmeyi doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen faktörler vardır.

Öğrenmeyi Dolaylı Etkileyen Faktörler

Öğrenmeyi dolaylı etkileyen faktörler öğretmen ve öğrenme ortamıdır. Öğretmenin bilgisi tecrübesi, becerisi, iletişimi vb. faktörler öğrencinin öğrenmesinde etkilidir. Öğrenme ortamı 2'ye ayrılır:

1) Psikolojik ortam: Okul, veli, öğretmen ve öğrenci ilişkilerinden etkilenir.

2) Fiziksel ortam: Öğrenmenin gerçekleşmesi için uygun çevresel koşullardır (Isı, ışık, gürültü, temizlik vb.)

Öğrenmeyi Doğrudan Etkileyen Faktörler

Öğrenen kaynaklı faktörler

Öğrenme malzemesi kaynaklı faktörler

Öğrenme yöntemi kaynaklı faktörler

1- Öğrenmeyi Etkileyen Öğrenen Kaynaklı Faktörler

A) Türe Özgü Hazır Oluş: Biyolojik (genetik) donanımın hazır olması

B) Olgunlaşma: Organların beklenen fonksiyonları yerine getirebilecek düzeye gelmesidir. Olgunlaşma yaş ve zeka ile ilişkilidir.

C) Genel Uyarılmışlık Hali: ve Kaygı: Bireyin dışarıdan uyarıcıları alma derecesidir. Kaygı → Nedeni olmayan korkudur.

D) Eski Yaşantıların Aktarılması: Öğrenmenin gerçekleşmesi eski yaşantılara bağlıdır. Çünkü her yeni öğrenme, eski öğrenmenin üzerine kurulur. → Olumlu aktarma, → Olumsuz aktarma

* Olumsuz aktarma ile ilgili diğer bir kavram da "ket vurma"dır. Ket vurma, hatırlama esnasında ortaya çıkan bozucu etkidir.

İleriye Ket Vurma: Eski öğrenmenin, yeni olanı hatırlamayı engellemesidir.

Geriye Ket Vurma: Yeni öğrenmenin, eski olanı hatırlamayı engellemesidir. Örneğin, Almanca bilen birinin İngilizce öğrenmeye başlayınca Almanca kelimelerin anlamını unutması.

E) Güdü (Motivasyon): İstekleri, arzuları, gereksinimleri, dürtüleri ve ilgileri kapsar. F) Dikkat

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

E) GÜDÜ (Motivasyon): İstekleri, arzuları, gereksinimleri, dürtüleri ve ilgileri kapsayan genel bir ifadedir.

→ Açlık, susuzluk, uyku, cinsellik gibi fizyolojik kökenli güdülere "dürtü" denir

→ Başarı, sevgi, sosyal onay, statü gibi daha karmaşık olanlarına "gereksinim (ihtiyaç)" denir.

*Güdülemede 4 önemli kavram vardır:

1-İhtiyaçlar (fizyolojik ve psikolojik sağlık için gerekli)

2-Değerler (bireyin kendisi için faydalı gördüğü)

3-Amaçlar ve Niyetler (davranışın amacının ve niyetinin ne olduğu)

4-Duygular (amaca ulaşmak için duyulan istek)

*Güdüler içsel ve dışsal kaynaklı olabilir:

İçsel Güdülenme: Kendi içsel ödüllendirme sistemine bağlıdır.

•Fizyolojik → açlık, susuzluk vb. •Sosyal → merak, ilgi, başarı vb.

Dışsal Güdülenme: Öğrencileri öğrenme esnasında dışsal olarak etkileyen unsurlardır.

•Ödül alma, cezadan kurtulma, sosyal onay vb.

*Bireyi harekete güdüler birincil güdüler ve ikincil güdüler olmak üzere ikiye ayrılır.

Birincil Güdüler → Bedensel gereksinimler (açlık, susuzluk, cinsellik, uyku vb)

İkincil Güdüler → Öğrenme yaşantıları sonucu (başarı, güç, ait olma vb.)

→ Yeterince güdülenmeyen birey diğer koşullar sağlanmış olsa bile (yaş, zeka, olgunluk, hazır bulunuşluk gibi) istenilen öğrenmeyi gerçekleştiremeyebilir.

F) Dikkat: Bilincin belli bir noktada toplanmasıdır.

Dikkat, insanların algısı ve öğrenmesi üzerinde etkilidir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

2- Öğrenmeyi Etkileyen Öğrenme Yöntemleriyle İlgili Faktörler

A) Öğrenmeye Ayrılan Zaman:

- **Aralıklı Çalışma:** Günde birkaç saat ya da haftada birkaç saat sistematik tekrarlarla yapılan çalışmadır. Bu çalışma daha kalıcıdır.
- **Toplu Çalışma:** Sadece sınav zamanı "sıkışık şekilde ve sabahlayarak" çalışmadır. Bu bilgiler çabuk unutulur. Ancak kısa zamanda yüksek not alınır.

B) Öğrenilen Konunun Yapısı:

* **Parçalara Bölerek Çalışma:** Bu öğrenmenin üstün olduğu durumlar:

- Bütünü parçalara ayırmanın kolay olması
- Öğrenilecek konunun aşırı uzun olması
- Öğrenenin güdülenmesi ve başarılı olma hissi vermesi

Parçalara bölerek çalışmanın olumsuz yönleri:

- Öğrenilen parçaların bir araya getirilmesi için ek tekrar gerekir
- Parçalar birbirine karışabilir, sıraları bozulabilir.

* **Bütün Halinde Öğrenme:** Parçalara bölerek çalışmadan daha verimli olduğu durumlar:

- ♥ Konunun kısa olması
- ♥ Konunun kolay anlaşılır ve birbirine kolay bağlanabilmesi
- ♥ Öğrenenin öğrenme becerisi (zeki, çabuk kavrayan biri iyi öğrenir).

NOT: Üniversite öğrencilerine çalışma şekli olarak, bütün ile çalışmaya başlamalı, dikkat gerektiren yerlerde parçalara bölüp tekrar bütün çalışmaya devam etme tavsiye edilir.

"bütün - parça - bütün"

C) **Öğrencinin Aktif Katılımı:** Öğrencinin bir öğrenme durumunda "pasif olmasından aktif olmasına doğru giden süreç:

"dinleme - okuma - yazma - anlatma" dır. Bunlar;

1. Not tutma
2. Önemli yerlerin altını çizme
3. Gözden geçirme
4. Ana hatları çıkarma
5. Grafik ve şema çizme
6. Örnekleri yazma
7. Örnekleri yazma
8. Yüksek sesle tekrar yapma
9. Başkasına anlatma

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

D) Geri Bildirim: Öğrenme sürecinin hemen bilinmesidir. Eksikler ve hatalar hakkında dönüt alan öğrenci çabuk öğrenir.

*Geri bildirim (dönüt) öğrenen açısından yararları:

- Ön bilgilerin doğruluğunu test etmiş olur.
- Yeni yapılandığı bilgilerin geçerliliğine ilişkin bilgi edinir.
- Konuya ilişkin mevcut anlayışını detaylandırmasına yardımcı olur.
- Yeterliliğine ilişkin bilgi verir.
- İçsel motivasyonu artırır.

3. Öğrenmeyi Etkileyen Öğrenilecek Malzeme İle İlgili Faktörler

* Öğrenme malzemesi ile öğrenilecek konu, şekil, şema, grafik, kitap, formül vb. anlatılmaktadır.

* Öğrenme malzemesinin taşıdığı özellikler, öğrenimi kolaylaştırabilir veya zorlaştırabilir.

A) Algısal Ayırt Edilebilirlik: Genellikle etrafındaki malzemeden kolay ayırt edilebilenler çabuk öğrenilir.

→ Herkesin siyah takım elbise giydiği bir davette bir kişinin beyaz takım elbise giymesi gibi.

B) Anlamsal Çağırışım: Öğrenilmesi istenen konu; bireyin önceki bilgileriyle ve geçmiş yaşantılarıyla ne kadar ilişkiliyse öğrenme o kadar kolay olur.

→ Bir kelime söylendiğinde öğrencinin aklına geçmiş yaşantılarıyla ilgili diğer kelimelerin gelmesi gibi.

C) Kavramsal Gruplandırma: Öğrenilmesi istenen bir konunun kavramsal benzerliklerine veya farklılıklarına göre yani özelliklerine göre gruplandırmak öğrenmeyi kolaylaştırır.

* Öğrenme stratejilerinin değerinin artmasının nedenleri:

a) Öğrencinin öğrenme sürecindeki rolü: Bilgiyi kendine özgü örgütler

b) Yaşam boyu öğrenme gereksinimi: "öğrenmeyi öğretme"

c) Öğrenme stratejilerinin öğrenme ürünleri üzerindeki etkisi: Akademik başarı, tutum, güdü ve benlik algısı

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

1. SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM-ANLAMLILI ÖĞRENME (AUSUBEL)

ÖZELLİKLERİ:

- * Öğretmen merkezli
- * Tümden gelim (bütünden parçaya)
- * Öğretmen ders başında ne anlatacağını söyler ve sırayla anlatır.
- * Az zamanda çok bilgi kazandırır.
- * Kavram ve soyut konuların öğretimi için daha çok ilköğretim 5'ten itibaren kullanılır.
- * Ardışıklık, aşamalılık, bilinenden bilinmeyene ilkelerine uyulur.
- * Bu yöntemde öğretmen-öğrenci etkileşimi uygundur. Çünkü anlatımın yanında soru-cevap ve tartışma teknikleri kullanılır.

YARARLARI:

- ✓ Kısa sürede çok bilgi aktarılır.
- ✓ Zaman kısıtlı olduğunda kullanılır.
- ✓ Kalabalık sınıflar için idealdir.
- ✓ Zor, soyut, karmaşık konular öğretilirken kullanılır.
- ✓ Ders girişinde, özetlenmesinde ve tekrarında kullanılır.

SINIRLILIKLARI:

- Sadece bilgi düzeyinde hedefler öğretilirken kullanılır.
- Üst düzey hedeflerde kullanılamaz.
- Öğrenci aktivitesi düşük, ezber öğrenmeler sıkıcı olabilir.
- Dönüt zor olduğundan hatalar düzeltilemeyebilir.

2. BULUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM-ÖRNEK KURAL-BRUNER

ÖZELLİKLERİ:

- ▲ Bruner'e göre öğrenci bilgiye kendi ulaşmalı ve keşfetmeli
- ▲ Merkezde öğrenci vardır. Örnekleri inceler, deney yapar. İlke, tanım ve genellemelere kendisi ulaşır.
- ▲ Tümevarım yöntemi kullanır. ▲ Sezgisel düşünme
- ▲ En önemli özelliği öğrenme güdüsünü artırmasıdır.
- ▲ Öğretmenin görevi, öğrencilere bilgileri buldurmaaktır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜREÇLERİ

UYGULAMA AŞAMALARI:

- Öğretmenin örnekleri sunması
- Öğrencilerin örnekleri açıklaması
- Öğretmenin ek örnek vermesi
- Öğrencilerin ek örnekleri açıklaması
- Öğretmenin örnekleri ve zıt örnekleri vermesi
- Öğrencilerin zıt örneklerle karşılaştırma yapması
- Öğretmenin bu örnekleri tamamlaması ve açıklaması
- Öğrencilerin ilke ve genellemelere ulaşması, tanımlı yapması
- Öğrencilerin ek örnekler vermesi

YARARLARI:

- Yapararak - yaşayarak öğrenmeyi sağlar, kalıcıdır.
- Üst düzey düşünme becerisi gelişir.
- Kavrama ve üstü hedef için uygundur.

SINIRLILIKLARI:

- Zaman alır
- Ön bilgiler yoksa amacına ulaşmaz.
- Maliyeti yüksek
- Karmaşık konularda sonuca ulaşamaz.
- Olgun öğretiminde etkili değildir.

3-ARAŞTIRMA-İNCELEME YOLUYLA ÖĞRETİM STRATEJİSİ (J. DEWEY)

- ✓ Öğrenci merkezlidir.
- ✓ Öğrenci etkinliklerine dayalı bir problem çözme sürecidir. Uygun araştırma problemlerini belirlemektir. Bu problemler
 - 1) Gerçek hayatta karşılaşılabilecek problemler olmalı,
 - 2) Merak uyandırmalı
 - 3) Birden çok çözümü olmalı
- ✓ Tümevarım ve tümdengelim yöntemleri kullanılır
- ✓ Buluş yöntemi gibi öğretmen bir yol gösterici, gerektiğinde yönlendiricidir.
- ✓ Bu stratejide ele alınan problemlerin gerçek hayatta karşılaşılan problem durumu olması gerekir.
- ✓ Öğrencinin problem çözme becerisini kullanarak bilimsel yöntem çözme sürecidir. **Amaç**, içeriğin aktarılması değil, öğrencilerin araştırma ve problem çözme yöntemini kullanmasıdır.

ÖĞRENME - ÖĞRETME SÜREÇLERİ

✓ Bu stratejinin kullanılabilmesi için konunun hedef-davranış boyutu en az uygulama ve daha üst düzeyde olmalıdır. Üst düzeyli zihinsel süreçlerin (uygulama, analiz, sentez) geliştirilmesinde en etkili stratejilerden biridir.

✓ Bu strateji sadece sınıf içerisinde değil aynı zamanda laboratuvar, atölye ve okul dışı doğal ortamlarda kullanılabilir.

STRATEJİNİN UYGULANMASI:

- * Problemi hissetme
- * Problemi tanımlama
- * Problemle ilgili bilgilerin toplanması
- * Problemle ilgili hipotezler kurma
- * Veri toplama (problemin çözümü için)
- * Hipotezleri test etme (Doğru-yanlış)
- * Problemin çözümü
- * Sonucu raporlaştırma

YARARLARI:

- Öğrencilerin bilimsel, problem çözme, yaratıcı, eleştirel gibi üst düzey düşünme becerisini kazanmalarını sağlar.
- Üst düzey hedeflerde kullanılır.
- İletişim, sorumluluk alma, kaynaklara ulaşma becerisi kazandırır.

SINIRLILIKLARI:

- ★ Maliyeti yüksek,
- ★ Zaman alır,
- ★ Kalabalık sınıflarda uygulanması zor,
- ★ Her yaş ve hedefe uymaz,
- ★ Öğretmen sınıf yönetiminde zorluk yaşayabilir.

4-TAM ÖĞRENME STRATEJİSİ (YAKLAŞIMI) (BLOOM)

TEMEL ÖZELLİKLERİ:

▶ Bilgiler ünitelere ayrılmıştır, bir ünite öğrenilmeden diğerine geçilmez.

△ Tam öğrenme modeline göre, her okulda ve sınıfta hızlı öğrenen ve öğrenemeyen öğrenciler vardır. Her öğrencinin hazır-bulunmuşluk düzeyine göre öğretim yapılmalı ve her öğrenciye

ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜREÇLERİ

ihtiyacı olan ek öğretim zamanı ve nitelikli öğretim hizmeti (ipucu, katılım, pekiştirme, dönüt) sağlanırsa her öğrencinin öğrenebileceği ve tüm öğrencilerin başarılı olacağı savunulur.

"Öğrenemeyen öğrenci yoktur, öğretemeyen öğretmen vardır."

Değiştirilemez Özellikler	Değiştirilen Özellikler
<ul style="list-style-type: none">• zeka• genel yetenek• Öğrencilerin kişilik özellikleri• ailenin sosyoekonomik statüsü	<ul style="list-style-type: none">• ön öğrenme tutum• derse karşı ilgi• ipucu• pekiştirme• dönüt• araç gereç• zaman• başarı inancı• katılım

▶ Her ünite sonunda izleme testi (formatif) uygulanır.

▶ Bloom eğitimdeki normal dağılım eğrisini reddeder, sola çarpık bir grafik oluşmasını kabul eder. %90'ın dışında kalan öğrencilerinde önemsenmesi gerektiğini savunur.

Öğrenci nitelikleri

Tam öğrenmenin değişkenleri

Öğrenme ürünleri

Öğretim hizmetinin niteliği

Tam Öğrenmenin Uygulama Basamakları

- 1- Öğrenme birimlerinin üniteler şeklinde belirlenmesi
- 2- Ünitenin hedef davranışlarının belirlenmesi (% 70)
- 3- Ön koşul öğrenme düzeyinin belirlenmesi
- 4- Öğretim ünitesinin işlenmesi (Etkinlik düzenleme)
- 5- İzlemeye dönük değerlendirme (ünite, izleme testi) yapılması (formatif değerlendirme)
- 6- %70'e ulaşmayan öğrenciler için yeni öğretim teknikleri düzenleme, öğrenme düzeyi iyi olan öğrenciler için zenginleştirilmiş öğretim etkinlikleri düzenleme.
- 7- Tüm öğrenciler öğrendikten sonra yeni üniteye geçilmesi
- 8- Summatif değerlendirme yapılması

Tamamlayıcı Öğretim Etkinlikleri:

- Özel ders → küçük gruplarla öğretim → Eğitsel oyun
- Ödev → kaynak ve yardımcı kitapla öğretim → Bilgisayarlı öğretim

@hatem.sefika-ogrtmn

TAM ÖĞRENMENİN DEĞİŞKENLERİ

ÖĞRENCİ NİTELİĞİ

Bilişsel Giriş

Davranışları

- * Bilgi, beceri ve yetenekler
- * Ön koşul bilgiler
- * Sözel ve işitsel yetenekler
- * Okuduğunu anlama
- * Dinleme becerisi
- * Problem çözme becerisi

Duyuşsal Giriş

Davranışları

- ilgisi
- Tutumu
- Akademik öz güveni (benlik)

ÖĞRETİM HİZMETİNİN NİTELİĞİ

Pekleştirme

İpucu

Dönüt - Düzeltme

Etkin Katılım

ÖĞRENME ÜRÜNLERİ

Bilişsel

→ Öğrenme düzeyini (iyi, orta, kötü)

→ Öğrenme çeşidini (bilişsel, duyuşsal, psikomotor)

→ Öğrenme hızını (hızlı, yavaş)

→ Duyuşsal ürünleri (kendine güven, güdü)

→ Bilişsel ürünleri (kavrama, analiz, sentez, değerlendirme)

Duyuşsal

SONUÇ

GELİŞME

GİRİŞ

5

@hatem.sefika-ogrtmn

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

EĞİTİMDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

• Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı (Piaget, Vygotsky, Dewey, Bruner)

→ Yapılandırmacılıkta öğrenme, deneyime bağlı anlam oluşturma sürecidir.

- * Süreçte öğrenci aktiftir. * Anlam oluşturan öğretmen değil, öğrencidir.
- * Öznel bilgiyi oluşturan öğrencidir. * Yapılandırmacılık nesnel bilgiyi reddeder.
- * Açık uçlu sorular sorulur. * Öğretmen, öğrenciyle birlikte araştırır, öğrenir.

En önemli özelliği, bireyin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat vermesidir.

- * Ders planları → Esnek ve öğrenci ihtiyaçlarına göre şekillenir
- * Program → Öğrenci sorunlarına yönelik. (somut yaşantılar, deneyimler) Bireysel farklılıklara önem verilir.
- * Değerlendirme → Öğretim sürecine değil de sürece dönüktür. (portfolyo)

* Yapılandırmacı öğrenme kuramı üç temel grupta ele alınır:

- 1- Bilişsel yapılandırmacılık (Piaget): Öğrenme zihinsel yapıda meydana gelir.
- 2- Sosyal yapılandırmacılık (Vygotsky): Çocuğun çevre ile etkileşimi ile oluşur.
- 3- Radikal yapılandırmacılık (Glaserfeld): Bilgiyi sadece birey oluşturur.

• Proje Tabanlı Öğretim Yaklaşımı (John Dewey, Kilpatrick, Bruner)

→ Bilimsel düşünmenin adımlarını öğretmek, öğrencilerin ilgilendikleri bir konuda araştırma yapmalarını, sonuçlarını bir raporla düzenlemelerini ve sınıfta ya da yarışmada sunmalarını amaçlar.

- * Öğrencilerin bireysel ve grup olarak problem çözme etkinliğidir.
- * Etkinliğin sonunda öğrenciler ürün ya da performans ortaya koyar.
- * Öğrenciler yeni, özgün, orijinal ve sentez düzeyinde ürün ortaya koyarlar.
- * Bilişsel, duyuşsal ve devinimsel gelişimi destekler.

Değerlendirme → Sergi, pano, gazete, drama vb. ürünler sunulur.

Sınırlılıkları → • Zaman • Sınır iyi çizilmeli • Her zaman orijinal ürün çıkmayabilir.

! Proje tabanlı öğretim yöntemi sonucunda mutlaka bir iş, ürün ve performans ortaya konmalıdır.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

• Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı (John Dewey)

- Bu yaklaşım temelini "yaparak-yaşayarak öğrenme" ilkesinden almıştır.
- Bu yöntem çözülmesi gereken bir problemle başlar. Problemin gerçek hayatla ilgili olması, ilgi ve merak uyandırması ön koşuldur.

- * Problem çözme yöntemi, bilimsel araştırma sürecini temele alır.
- * **Asıl amaç** mevcut problemi çözmek değil hayat boyu karşılaşılabilecek olan problemlere çözüm süreci geliştirmektir.
- * **Üst düzey ve karmaşık zihinsel beceriler** geliştirir.

• Problem Çözme Yönteminde Kullanılan İşlem Basamakları:

- 1- Problemi hissetme
- 2- Problemi tanımlama
- 3- Probleme ilgili bilgi toplama
- 4- Probleme ilgili hipotez kurma
- 5- Veri toplama
- 6- Hipotezleri test etme
- 7- Problemin çözümü
- 8- Sonucu raporlaştırma

• Problem çözme yönteminde kullanılan problem durumlarında bulunması gereken özellikler:

- Gerçek yaşamla ilgili olmalı,
- Çok yönlü düşünmeyi gerektirmeli,
- İlgi ve merak uyandırmalı,
- Birden çok çözüm yolu olmalı,
- Hedefe ulaştırıcı olmalı,
- Problem günlük yaşamla ilgili olmalı,
- Öğrencinin düzeyine uygun olmalı,
- Araştırma-ınc. yapmayı sağlamalı,
- Asıl olan hedefe ulaşmak olmalı,
- Küçük gruplara uygulanmalı (2-6 kişi)

• Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilere kazandırdıkları:

- Öğrenmeyi öğrenmek = problem çözmeyi öğrenmek.
- Yaşamla yüz yüze gelme.
- Ekip çalışması
- İletişim becerileri
- İlgi ve güdülemeyi artırma
- Araştırma, çözüm üretme.
- Bilimsel düşünmeyi öğrenme
- Üst düzey düşünme becerisi

NOT → Probleme dayalı öğrenme yaklaşımında içeriğin ayrıntılarına fazla önem verilmez.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

• Beyin Temelli Öğrenme (Hebb, Caine Caine) (Nörofizyolojik Kuram)

- Gerçek problemin çözümüyle ve öğrencinin öğrenme sürecine etkin katılımıyla en iyi öğrenmenin gerçekleşeceğini savunur.
- Yapararak-yaşayarak öğrenmeyi savunur.
- Öğrenme 5 duyu organına hitap etmelidir.
- Hızlı ve etkili öğrenme için beynin iki lobunun da kullanılması gerekir.

• Beyin temelli öğrenmenin ilkeleri:

- 1- Beyin paralel bir işlemcidir.
- 2- Öğrenme fizyolojik bir olaydır.
- 3- Beyin, parçaları ve bütünlüğü aynı anda algılar.
- 4- Öğrenme bilinçli ve bilinçsiz süreçleri içerir.
- 5- En az iki türde belleğimiz vardır. (uzamsal bellek, ezberleyerek öğrenme)
- 6- Her beyin kendine özgü düzenlenmiştir.
- 7- Anlamı araştırma doğustandır.
- 8- Anlamı araştırma, örüntüleme yoluyla olur.
- 9- Örüntü oluşturmada duygular önemlidir.
- 10- Öğrenme teşvikle artar, korkuyla azalır.
- 11- Öğrenme hem odaklanmış dikkati hem de çevresel algılaması içerir.

• Harmanlanmış Öğrenme

- Harmanlanmış öğrenme, etkileşimli bir deneyimdir.
- Harmanlanmış öğrenme, web destekli öğrenme ile sınıftaki öğrenmenin avantajlı ve güçlü birkaç yönlerinin birleştirilmesidir.
- Harmanlanmış öğrenmenin prensipleri:
 - ✓ Paylaşma metodundan çok öğrenme amaçlarına odaklanılır.
 - ✓ Kişisel öğrenme stilleri, geniş kitlelere ulaşmak için desteğe ihtiyaç duyar.
 - ✓ Her birer öğrenme olayına farklı bilgilerle katılır.
 - ✓ En etkili öğrenme stratejisi "sadece o an ihtiyaç duyulan şey"dir.
- Harmanlanmış öğrenme bileşenleri (Singh ve Reed)
 - * Eş zamanlı fiziksel biçim * Öğretmen liderliğinde sınıflar ve öğretmen
 - * Katımlı labaratuvar çalışmaları * Alan gezileri
- Eş zamanlı çevrim içi (canlı e-öğrenme):
 - e-görüşmeler • Sanal sınıflar
 - Web seminerleri, radyo ve tv • Koçluk • Mesajla anında görüşme
- Kişisel hızda farklı zamanlı:
 - Web sayfaları • Bilgisayar des. eği. modülleri
 - Test ve anketler • Benzetişimler • Canlı olay kaydı • Tartışma formları ⑧

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

• Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımı

- Yaşam boyu öğrenme, örgün eğitim ve yaygın eğitimin birleşmesidir.
- Öğrenme sadece okulda gerçekleşmez, tüm yaşam süresince (ev, müze, kütüphane) devam eder.
- Öğrenmeyi anne, baba, kardeş ve arkadaş vb. kişiler de etkiler.

Temel ilkesi, bilinçli ve amaçlı olarak yaşam boyunca öğrenmeye devam etmektir.

Temel amacı, bireyin öğrenmeyi öğrenmesini sağlamaktır.

* Yaşam boyu öğrenme, teknolojik gelişmeler ve bunların yol açtığı değişime uyum sağlayabilme, sürekli olarak kendini yenileyebilme, bilgiyi üretebilme, öğrenmeyi öğrenebilme, iş birliği ve paylaşımı amaçlar.

→ Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Yanlış Anlayışlar:

- * Sadece yetişkinleri kapsamaz
- * Sadece meslek ve beceri kazandırmaz.
- * Tesadüfi oluşmaz
- * Birey isteyerek, bilinçli öğrenir.

• İşbirlikli Öğrenme Yaklaşımı (J. Dewey)

- Öğrencilerin yarışına ve rekabetine son vermeyi amaçlayan ve başarıya birlikte ulaşmayı hedefleyen bir yaklaşımdır.
- Küçük gruplar (2-6 kişi) birbirinin öğrenmesine yardım eder.
- "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için" anlayışı hakimdir.

• İşbirlikli Öğrenme Yaklaşımının 6 Temel İlkesi:

1- Olumlu bağlılık (bağımlılık)

2- Yüz yüze etkileşim

3- Kişisel Sorumluluk

4- Sosyal Beceriler

5- Grup Sürecinin Değerlendirilmesi

6- Eşit Başarı İlkesi

SINIRLILIKLARI

- * Bireysel çalışmayı seven öğrencilerin başarısı düşebilir.
- * Değerlendirme aşaması zordur.
- * Grup içerisinde ayrı ayrı değerlendirmek güçtür.

• İş Birliğine Dayalı Öğretimin Uygulanması:

- 1- Takımların oluşturulması
- 2- İsinma teknikleri
- 3- Konu ve görev dağılımı
- 4- Takım içi etkinlikler
- 5- Değerlendirme

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

ÖĞRETİM İLKELERİ

- 1- **Hedefe (Amaca) Uygunluk İlkesi** → Hedefe hizmet etmelidir. Bütün uygulamalar hedef davranışlara uygun olmalıdır.
- 2- **Öğrenciye Görelik İlkesi** → Öğrencinin ilgi, gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır. (Çoklu zeka ve bireyselleştirilmiş eğitim)
- 3- **Öğrenci Düzeyine Uygunluk İlkesi** → Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi dikkate alınmalıdır.
- 4- **Hayatilik İlkesi (Yaşama Yakınlık, İşevurukluk)** → Eğitim-öğretimin en önemli amacı bireyi hayata hazırlamaktır. Okul hayatın bir parçasıdır.
- 5- **Transfer İlkesi** → Öğrenci derste öğrendiğini günlük hayata aktarabilmesidir.
- 6- **Yaparak Yaşayarak Öğrenme (Uygulanabilirlik)** → Öğrencinin aktif olması, bizzat kendisinin etkin olmasıdır.
- 7- **Ekonomiklik İlkesi** → Öğretim hedeflerinin en kısa sürede, en az emek ve maliyetle en verimli şekilde verilmesidir.
- 8- **Aktüalite (Güncellik) İlkesi** → Ders konularıyla aktüel (güncel) olay ve sorunlar arasında ilişki kurmalıdır.
- 9- **Açıklık (Ayanilik) İlkesi** → 1- Öğretmenin kullandığı dilin açık ve anlaşılır olması. 2- Birden çok duyu organına hitap etmesi.
- 10- **Somuttan Soyuta İlkesi** → Somut kavramlar daha anlaşılırdır. Bu yüzden önce somut kavramlar sonra soyut kavramlar verilmeli.
- 11- **Bilinenden Bilinmeyene İlkesi** → Yeni öğretilecek bilginin önceden öğrenilenden hareket ederek öğretilmesi.
- 12- **Yakından Uzağa İlkesi** → Öğrenmeye yakın çevreden başlanır. Konularla ilgili örnekler yakın çevreden verilir.
- 13- **Basitten Karmaşığa İlkesi** → Öğretmen konuları verirken önce basit konulara ve kavramlara yer vermeli.
- 14- **Bütünlük İlkesi** → Çocuğun bedensel, ruhsal ve sosyal; bütün yönleri dengeli bir şekilde geliştirilmeli.
- 15- **Anlamlılık** → Öğrenme konuları ne zaman, ne şekilde ve ne işe yarayacağı ve önemi açıklanır.
- 16- **Tümdengelim** → Önce genel ve ortak özellikleri, sonra da özel olanlar verilir.
- 17- **Sosyallik İlkesi** → Topluma uyum sağlama vurgulanmaktadır.